

Соціальна безпека

Система соціального захисту

Пенсійне забезпечення (3 рівні)

Страхування у зв'язку з інвалідністю

Страхування у зв'язку з безробіттям

Медичне страхування та страхування від нещасних випадків

Батьки та сім'я: відпустки й фінансова допомога

Соціальна допомога

Система соціального захисту

У житті інколи виникають непрості ситуації, чи то через хворобу, нещасний випадок чи, наприклад, втрату роботи. У Швейцарії в таких ситуаціях мешканців підтримує система соціального захисту. Соціальний захист, завдяки різним страховим програмам, гарантує людям достатньо коштів для проживання. Він також надає підтримку сім'ям і людям похилого віку.

Як працює система соціального захисту?

Звідки надходять кошти для соціального страхування?

Кошти до системи соціального захисту зазвичай надходять від працевлаштованих осіб і їхніх роботодавців.

Щомісяця з заробітної плати кожного найманого працівника утримується частина для поповнення фондів соціального страхування.

Внески осіб, які не мають проблем зі здоров'ям, йдуть на покриття витрат для тих, хто хворіє. Кошти молодих найманих працівників ідуть на забезпечення пенсій літніх людей.

Значна частина населення фінансує допомогу для меншої групи осіб.

Така система ґрунтується на принципі солідарності.

Соціальне страхування часто є обов'язковим. Щомісяця з заробітної плати найманого працівника утримується частина коштів для оплати соціального страхування.

Самозайняті особи, а також ті, хто не має роботи, також сплачують обов'язкові внески.

Соціальне страхування регулюється законами.

Форми підтримки, які надає соціальне страхування

Існують різні форми підтримки, які надає соціальне страхування:

- Пенсії: гроші виплачуються щомісяця протягом багатьох років. Наприклад, пенсія AVS (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника) чи AI (страхування у зв'язку з інвалідністю).
- Щоденні виплати: гроші виплачуються за кожен день, коли людина не працює. Наприклад, страхування у зв'язку з безробіттям.
- Додаткові виплати (або: PC): додаткові гроші виплачуються тим, у кого недостатньо коштів для життя.

У разі хвороби або нещасного випадку всі медичні витрати або їхню частину покриває страхування.

Коли надається фінансова допомога?

- Після виходу на пенсію (після 65 років): пенсійне забезпечення (зокрема, через AVS [страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника]).
- У разі смерті: чоловік/дружина й діти отримують виплати AVS (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника).
- У разі інвалідності: якщо в людини є інвалідність і вона не може більше працювати, вона отримує пенсію AI (страхування у зв'язку з інвалідністю).

А також:

- у разі хвороби або нещасного випадку (медичне страхування та страхування від нещасних випадків);
- у разі вагітності й народження дитини (страхування у зв'язку з материнством);
- у разі безробіття (страхування у зв'язку з безробіттям);
- якщо в сім'ї є діти (виплати на сім'ю).

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/sotsialna-bezpeka/sistema-socialnogo-zaxistu

Пенсійне забезпечення (3 рівні)

У Швейцарії пенсійне забезпечення гарантує, що пенсіонери матимуть достатньо грошей для життя. Пенсійне забезпечення складається з 3 рівнів: страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника (AVS), трудове пенсійне забезпечення (LPP) і добровільне пенсійне забезпечення (3-й рівень).

AVS: страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника (1-й рівень)

Страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника (AVS) забезпечується державою. За системою AVS (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника) людям пенсійного віку щомісяця нараховується пенсія. Сума пенсії залежить від кількості років, протягом яких людина сплачувала внески як найманий працівник. Також сума залежить від середньої заробітної плати, яку отримувала людина.

У разі смерті особи система AVS (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника) передбачає надання допомоги чоловіку чи дружині такої особи, а також її дітям (пенсія в разі втрати годувальника для вдови/вдівця й сиріт). Усі дорослі зобов'язані сплачувати внески AVS (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника). Щомісяця з заробітної плати найманого працівника утримується частина коштів для оплати AVS (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника). Це становить половину внеску. Іншу половину сплачує роботодавець.

Самозайняті особи, а також ті, хто не має роботи, також мають сплачувати свої внески. Для цього вони мають подати запит до органу AVS комуни (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника).

Трудове пенсійне забезпечення (2-й рівень — LPP)

Пенсії за AVS (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника) недостатньо, щоб продовжувати звичне життя після виходу на пенсію. Тому для найманих працівників існує також трудове пенсійне забезпечення (LPP), яке є обов'язковим, починаючи з певного рівня річного доходу.

Трудове пенсійне забезпечення (LPP) також називається 2-м рівнем або пенсійним фондом.

Щомісяця з заробітної плати найманого працівника утримується частина коштів для оплати LPP (трудового пенсійного забезпечення). Це становить половину внеску. Іншу половину сплачує роботодавець.

Після виходу на пенсію особа отримує гроші, накопичені в пенсійному фонді (або LPP), у 2 можливих формах:

- як пенсію (що нараховується щомісяця);
- як одну виплату (що нараховується одноразово).

Форму виплати можна вибрати самостійно.

У деяких випадках гроші можна отримати раніше:

- у разі заснування власної компанії;
- у разі переїзду за межі Швейцарії (у разі дотримання певних умов);
- у разі будівництва будинку або придбання квартири для проживання в ній.

Самозайняті особи не зобов'язані робити ці внески. Проте вони можуть робити їх добровільно. Усі відповідні формальності вони мають владнати самостійно. Для цього потрібно звернутися до пенсійного фонду.

Добровільне пенсійне забезпечення (3-й рівень)

За допомогою 3-го рівня можна краще підготуватися до пенсії. Це добровільне й індивідуальне пенсійне забезпечення.

Воно не є обов'язковим, але рекомендоване. Воно підсилить фінансову підтримку в період пенсії.

Цей рівень можна оформити в банку чи страховій компанії. Внески, сплачені для 3-го рівня (так званого рівня 3а), зменшують суму оподаткованого доходу.

Додаткові виплати AVS (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника) (або PC AVS)

Іноді навіть із пенсією за AVS (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника) і виплатами з пенсійного фонду людям похилого віку не вистачає грошей, щоб забезпечити найнеобхідніше (харчування, житло тощо).

У такому разі можна скористатися правом на отримання додаткових виплат (або PC).

Для цього слід звернутися до органу AVS (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника) комуни.

Існують чіткі правила щодо визначення відповідності вимогам для отримання додаткових виплат (PC).

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/sotsialna-bezpeka/pensiine-zabezpecennia-3-rivni

Страхування у зв'язку з інвалідністю

Іноді через проблеми зі здоров'ям або інвалідність людина стає непрацездатною або втрачає можливість працювати. Або їй доводиться скорочувати робочий час і працювати неповний день. Це може тривати довгий час. У такому разі мова йде про інвалідність. Така особа має право на фінансову допомогу за страхуванням у зв'язку з інвалідністю (AI). Для цього потрібно виконати ряд умов. AI (страхування у зв'язку з інвалідністю) передбачає не лише грошові виплати. Воно передбачає допомогу з працевлаштуванням. Це називається професійною реінтеграцією.

Страхування інвалідності

Страхування у зв'язку з інвалідністю (AI) забезпечується державою.

Усі дорослі зобов'язані сплачувати внески AI (страхування у зв'язку з інвалідністю).

Щомісяця з заробітної плати найманого працівника утримується частина коштів для оплати AI (страхування у зв'язку з інвалідністю). Це становить половину внеску. Іншу половину сплачує роботодавець.

Самозайняті особи, а також ті, хто не має роботи, також мають сплачувати свої внески. Для цього потрібно подати запит до органу AVS/AI у комуні за місцем проживання.

Служби страхування у зв'язку з інвалідністю (AI)

Хто має право на виплати AI (страхування у зв'язку з інвалідністю)?

Особи, які через проблеми зі здоров'ям або інвалідність (фізичну чи психологічну) не можуть працювати або можуть працювати лише неповний робочий день протягом щонайменше одного року, мають право на виплати AI (страхування у зв'язку з інвалідністю).

Виплати AI (страхування у зв'язку з інвалідністю) можуть надаватися в різних формах: грошима або як підтримка. Наприклад:

- заходи з реабілітації та професійної реінтеграції (проходження професійної підготовки й пошук роботи);
- щоденні виплати;
- пенсія.

Пенсія AI (страхування у зв'язку з інвалідністю) призначається лише, якщо через стан здоров'я або інвалідність особа вже не може працювати.

Для отримання допомоги за AI (страхування у зв'язку з інвалідністю) потрібно подати запит до кантональної установи соціального страхування (офіс AI).

Додаткові виплати AI (PC AI) (FR)

У деяких випадках навіть із пенсією за AI (страхуванням у зв'язку з інвалідністю) люди отримують недостатньо грошей, щоб забезпечити найнеобхідніше (харчування, житло тощо).

У такому разі можна скористатися правом на отримання додаткових виплат (або PC). Для цього потрібно подати запит на отримання PC (додаткових виплат) до органу AVS/AI у комуні за місцем проживання.

Існують чіткі правила щодо визначення відповідності вимогам для отримання додаткових виплат.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/sotsialna-bezpeka/straxuvannia-u-zv'iazku-z-invalidnistiu

Страхування у зв'язку з безробіттям

Усі наймані працівники застраховані на випадок безробіття. У разі втрати роботи протягом певного періоду ви можете отримувати фінансову допомогу. Для цього потрібно зареєструватися в Office régional de placement (ORP) (Регіональному бюро з працевлаштування). Співробітники ORP (Регіонального бюро з працевлаштування) консультують безробітних осіб і допомагають їм у пошуку роботи.

Страхування у зв'язку з безробіттям

Усі наймані працівники зобов'язані сплачувати внески для страхування у зв'язку з безробіттям (АС). Щомісяця з заробітної плати найманого працівника утримується частина коштів для оплати АС (страхування у зв'язку зі старістю й втратою годувальника). Це становить половину внеску. Іншу половину сплачує роботодавець. У разі втрати роботи ви отримуєте виплати у зв'язку з безробіттям від каси страхування на випадок безробіття. Розмір таких виплат залежить від різних критеріїв.

Ви є самозайнятою особою?

У такому разі ви не маєте права на страхування у зв'язку з безробіттям.

Ви наразі не працюєте? Що робити?

Ви незабаром залишитеся без роботи? Ви втратили роботу? Якомога скоріше зареєструйтеся в Office régional de placement (ORP) (Регіональному бюро з працевлаштування).

Зареєструватися можна на вебсайті Jobroom.

Порада. Зареєструватися потрібно одразу після втрати роботи. Щонайпізніше в перший день після втрати роботи.

ORP (Регіональне бюро з працевлаштування) надає потрібну інформацію та підтримку.

Offices régionaux de placement (ORP) (Регіональні бюро з працевлаштування)

Співробітники Office régional de placement (ORP) (Регіонального бюро з працевлаштування) надають консультації та допомагають швидко знайти роботу. Якщо ви отримуєте виплати у зв'язку з безробіттям, ви маєте ходити на співбесіди. Це обов'язкова умова.

ORP (Регіонального бюро з працевлаштування) також пропонує курси або програми професійної підготовки й зайнятості. Деякі з них є обов'язковими, деякі — ні. Це залежить від вашої індивідуальної ситуації.

Ви ще не працювали у Швейцарії? Ви шукаєте роботу?

Зареєструйтеся в ORP (Регіональному бюро з працевлаштування). Так ви зможете отримувати, наприклад, поради щодо складання резюме. Але виплати у зв'язку з безробіттям вам не нараховуватимуться.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/sotsialna-bezpeka/straxuvannia-u-zviazku-z-bezrobittiam

Медичне страхування та страхування від нещасних випадків

Кожна людина, яка проживає у Швейцарії, зобов'язана мати медичне страхування та страхування від нещасних випадків (LAMal). Це обов'язкова умова. Таке соціальне страхування оплачує частину витрат у разі нещасного випадку, хвороби чи вагітності. Медичне страхування слід оформити не пізніше ніж через 3 місяці після прибуття до Швейцарії.

Медичне страхування (базове страхування — LAMal)

Усі мешканці Швейцарії зобов'язані самостійно оформити медичне страхування (базове страхування — LAMal). Це обов'язкова умова.

Ви прибули до Швейцарії?

Ви маєте оформити медичне страхування упродовж 3 місяців.

Якщо ви захворієте протягом цього періоду, витрати буде оплачено пізніше заднім числом.

Базове страхування пропонують чимало фондів медичного страхування.

Ви можете вибрати будь-який із них.

Фонди медичного страхування зобов'язані приймати всіх осіб, які бажають оформити базове страхування й мешкають у Швейцарії, навіть тих, хто вже має проблеми зі здоров'ям.

Базове страхування: що входить до покриття?

Базове страхування покриває витрати в разі хвороби, а також вагітності й пологів. Перелік оплачуваних страхуванням послуг визначений законом. Увага! Витрати на стоматологічні послуги й призначення окулярів для корекції зору зазвичай не покриваються.

Страхові премії

За страхування потрібно щомісяця оплачувати премії.

Розмір премій залежить від фонду медичного страхування й вибраної моделі страхування. Порада: обов'язково порівняйте пропозиції.

Фонд медичного страхування можна змінити, але лише раз на рік (до кінця листопада).

Чи потрібно мені щось доплачувати?

У Швейцарії спочатку потрібно оплатити **франшизу**, а вже потім фонд медичного страхування покриватиме витрати.

Існують різні варіанти франшизи: наприклад, 300 CHF, 500 CHF, 1000 CHF або 2500 CHF. Суму франшизи ви вибираєте самостійно. Спочатку цю суму сплачуєте ви. Після цього частину витрат покриває страхування. Страховому відшкодуванню підлягає 90 % витрат.

Решту, а саме 10 %, оплачуєте ви.

Ці залишкові 10 % називаються **квотою**.

Максимальний ліміт квоти на рік становить: 700 CHF для дорослого та 350 CHF для дитини. Після досягнення цього ліміту всі додаткові витрати покриває страхування.

Яку франшизу вибрати?

Якщо ви хворієте **рідко**, ви можете вибрати франшизу високого рівня. У такому разі ваші щомісячні премії будуть нижчими.

Якщо ви хворієте **часто**, вибирайте франшизу нижчого рівня.

Але щомісячні премії будуть вищими.

Страхування від нещасних випадків

Ви є найманим працівником і працюєте 8 годин на тиждень або більше?

У такому разі роботодавець автоматично надає страхування від нещасних випадків на роботі й у вільний час.

Сума премії вираховується безпосередньо з вашої заробітної плати.

Якщо ви працюєте менше ніж 8 годин на тиждень, ваш роботодавець надає страхування лише від нещасних випадків на роботі.

Страхування від нещасних випадків у вільний час ви маєте оформити самостійно.

Якщо ви є самозайнятою особою або не маєте оплачуваної роботи, вам також потрібно оформити страхування від нещасних випадків через фонд медичного страхування.

Самозайняті особи, що отримують прибуток, також можуть оформити страхування від нещасних випадків в іншій страховій компанії.

Зменшення розміру страхових премій за медичне страхування

Особи з низькими доходами можуть подати запит на зменшення вартості страхових премій за медичне страхування.

Це також називають поданням запиту на зменшення страхових премій за медичне страхування.

Це можливо лише для базового страхування. Для цього потрібно подати запит до компенсаційного фонду в кантоні Юра до 31 грудня.

Компенсаційний фонд кантону Юра може схвалити або відхилити запит залежно від певних умов.

Якщо запит буде схвалено, наступного року заявник сплачуватиме менші премії. Для отримання детальної інформації про зменшення страхових премій зверніться до компенсаційного фонду кантону Юра.

Додаткове страхування

Щоб отримати більше страхове покриття, ви можете оплатити додаткові страхові послуги. Наприклад, це може стосуватися сеансів нетрадиційної медицини, отримання окремої палати в лікарні або дешевшого стоматологічного лікування.

Додаткове страхування необов'язкове. Тобто воно є добровільним.

Чимало фондів медичного страхування пропонують додаткове страхування. Фонди медичного страхування можуть відмовити в оформленні додаткового страхування.

Додаткове страхування зазвичай схвалюється для осіб без серйозних проблем зі здоров'ям.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/sotsialna-bezpeka/medicne-straxuvannia-ta-straxuvannia-vid-nesh-nix-vipadkiv

Батьки та сім'я: відпустки й фінансова допомога

Після народження дитини жінки, які працюють, мають право на оплачувану декретну відпустку терміном 14 тижнів. Чоловіки мають право щонайменше на 2 тижні оплачуваної відпустки з догляду за дитиною. Сім'ї отримують виплати на сім'ю та виплати на навчання на кожну дитину.

Декретна відпустка (або виплати на вагітність і пологи)

Жінки, працевлаштовані на момент народження дитини, мають право на оплачувану декретну відпустку терміном 14 тижнів. Упродовж цього періоду вони отримують 80 % від заробітної плати.

Безробітні жінки або жінки, які не можуть працювати, мають звернутися до каси страхування на випадок безробіття або до кантональної компенсаційної каси. Також вони мають зазначити, чи мають вони право на оплачувану декретну відпустку. Упродовж 8 тижнів після народження дити матерям заборонено працювати. Це законодавча вимога, яка спрямована на захист матерів.

Відпустка з догляду за дитиною

Після народження дитини батько (або друга мати) має право на оплачувану відпустку з догляду за дитиною терміном 2 тижні (14 днів). Батько (чи друга мати) може вибрати, як розпорядитися цими 14 днями: узяти всі одразу або поділити їх на окремі дні.

Ці дні потрібно використати протягом 6 місяців після народження дитини.

Виплати на сім'ю

Батьки отримують виплати на сім'ю на кожну дитину.

Виплати на дитину нараховуються до досягнення дитиною 16 років.

Діти продовжують освіту після обов'язкового навчання? У такому разі батьки отримуватимуть **виплати на навчання** для дітей до досягнення ними 25 років, але не пізніше. Така виплата замінює виплати на дитину.

Корисно знати

Усі сім'ї мають право на виплати на сім'ю. Це не залежить від того, чи батьки працюють за наймом, є самозайнятими, не мають оплачуваної роботи або навіть якщо обоє є безробітними.

Виплати нараховуються щомісяця. Сума виплат на сім'ю залежить від кантону. Щоб дізнатися докладніше, зверніться до свого роботодавця або кантональної компенсаційної каси.

Фінансова допомога при народженні дитини

У Швейцарії **виплати при народженні дитини** виплачується в кількох кантонах.

Кантон Юра входить до цього списку. Це одноразова фінансова підтримка у зв'язку з народженням дитини.

Батьки, які усиновлюють дитину віком до 8 років, отримують **виплати при усиновленні**.

Щоб дізнатися докладніше, зверніться до свого роботодавця або кантональної компенсаційної каси.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/sotsialna-bezpeka/batki-ta-simia-vidpustki-i-finansova-dopomoga

Соціальна допомога

Соціальна допомога надає підтримку людям, яким бракує грошей для забезпечення базових потреб. Мета цієї підтримки — повернути людині самостійність і здатність утримувати себе. Соціальна допомога не є страхуванням. Це допомога від держави.

Соціальна допомога

Ви опинилися в складній ситуації або маєте серйозні фінансові труднощі? Вам не вистачає грошей на життя?

Соціальна допомога може надати вам необхідну підтримку.

Вона покриває найнеобхідніші витрати для проживання у Швейцарії.

На додаток до фінансової підтримки соціальна допомога також передбачає супровід соціального працівника.

Мета соціальної допомоги — повернути людині фінансову й соціальну самостійність для створення гідних умов життя.

Якщо людина отримує достатньо іншої підтримки (наприклад, виплати у зв'язку з безробіттям, пенсія, заробітна плата або допомога батьків), соціальна допомога не виплачується. Соціальна допомога не покриває борги.

Подання запиту на отримання соціальної допомоги

Щоб подати запит на отримання соціальної допомоги, зверніться до регіональної соціальної служби вашого округу.

Потрібно надати інформацію про дохід, майно тощо.

Після цього служба перевірить ваш запит. Кантон визначить вид допомоги й суму, яку ви отримаєте, відповідно до вашої ситуації.

Для отримання соціальної допомоги ви маєте виконувати певні дії. А також відповідати конкретним вимогам. Інакше сума допомоги може бути зменшена.

Проходження співбесіди із соціальним працівником є **обов'язковим**.

Також ви зобов'язані робити все можливе для покращення вашої ситуації.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/sotsialna-bezpeka/socialna-dopomoga